

UCELENÁ EDICE UČEBNIC

Nakladatelství Computer Media představuje ucelenou edici materiálů pro výuku českého jazyka na středních školách dle nových RVP. Materiály se skládají ze tří knih – z pracovní učebnice, metodické příručky a cvičebnice.

Pracovní učebnice obsahuje praktické úlohy, příklady reálných textů a stručný a přehledný teoretický výklad.

Metodická příručka zahrnuje poznámky k jednotlivým úlohám včetně postupu práce a dílčích cílů.

Cvičebnice poskytuje dostatek procvičovacích úloh k upevnění probíraného učiva.

V příštím roce sadu materiálů pro výuku českého jazyka doplní také materiály k výuce literatury.

NOVÝ PŘÍSTUP K VÝUCE ČESKÉHO JAZYKA

Učebnice je koncipována jako pracovní, tzn. efektivně propojuje praktická cvičení s teoretickým výkladem.

Žactvo řeší zadané úlohy přímo do knihy, což podporuje hlubší pochopení, zapamatování a systematické opakování látky a lepší orientaci v ní.

Vychází z nejmodernějších trendů ve výuce českého jazyka.

Je v souladu s novými RVP pro gymnázia i střední odborné vzdělávání.

Rozvíjí praktické dovednosti využitelné v současném světě.

Pracuje s autentickými texty z reálné komunikace.

Podporuje kritické myšlení, čtenářskou gramotnost, schopnost ověřovat informace i efektivně pracovat s AI.

Nabízí stručný a přehledný teoretický výklad doplněný o rozšiřující materiály přístupné pomocí QR kódu.

Každá kapitola má jasně danou strukturu. Postupuje se vždy od úloh, které jsou žáci a žákyně schopni vypracovat sami na základě dosavadních znalostí či s pomocí ukázkového textu. První minuty hodiny tedy může vyučující využít například k plnění potřebné administrativy.

Úlohy jsou sestaveny tak, aby žactvo motivovalo k aktivní práci v hodinách českého jazyka, podporovaly kritické myšlení a napomáhaly k formulování otázek a hledání možných odpovědí.

V úlohách se propojuje procvičení jazykového a slohového učiva.

Úkoly často vycházejí z praktických reálií, se kterými se žáci a žákyně mohou běžně setkat.

Vizuální zpracování a grafika jsou přizpůsobeny věku žactva.

Computer Media®
www.computermedia.cz

Computer Media s.r.o.
Olomoucká 4630/28
796 01 Prostějov
IČ: 26919974
Tel.: +420 582 302 666
E-mail: info@computermedia.cz
WEB: www.computermedia.cz

Váš regionální zástupce

**JAZYK
a
STYL
V KOMUNIKACI**

V SOULADU
S NOVÝMI RVP

PRO GYMNÁZIA
A STŘEDNÍ
ODBORNÉ ŠKOLY

PRACOVNÍ
UČEBNICE

Computer Media
www.computermedia.cz

NOVÁ PRACOVNÍ UČEBNICE ČESKÉHO JAZYKA
PRO GYMNÁZIA A STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY

Dílčí cíl – na začátku každé nové podkapitoly je vždy uveden dílčí cíl, kterého žáci a žákyně po jejím dokončení mají dosáhnout.

Žluté úlohy (Rychlý start) – slouží k aktivizaci žactva na začátku hodiny nebo při zahájení nového tématu. Uvádějí učivo prostřednictvím zkušeností, které s ním již žactvo má, a pomáhají tak přirozeně navázat na jeho dosavadní znalosti. Úlohy jsou koncipovány tak, aby bylo možné na nich samostatně pracovat, tzn. bez nutnosti přímé pomoci vyučující/ho.

Zelené úlohy (Východisko) – uvádí žactvo do tématu, zahrnují často práci s textem nebo obrázky, prostřednictvím čehož si žáci a žákyně uvědomí, co již o daném tématu vědí a co dokážou zodpovědět i bez předchozího odborného výkladu.

Ikona značící práci ve skupinách (nejčastěji po 3 až 4 osobách).

JAZYK A STYL V KOMUNIKACI **PRACOVNÍ UČEBNICE**

KOMUNIKAČNÍ FUNKCE VÝPOVĚDI

Uvědomím si, jak pronést výpověď vyjadřující přesně to, co chci sdělit.

1 Do tabulky doplňte ke každému obrázku výpověď s požadovanou komunikační funkcí. Výpovědi proneste nahlas a sledujte, jak se liší jejich intonace.

	obrázek A	obrázek B
otázka		
zdvořilé odmítnutí		
přání		

2 A) V následujícím textu vyznačte výpovědi, ve kterých mluvčí něco oznamují, o něco žádají, případně si něco přeji nebo se na něco ptají.

„Prosím tě, promiň, že ruším, ale nevíš, kdy dneska máme tu schůzku?“
 „Myslím, že byla přesunuta na tři odpoledne. Je opravdu důležité, aby tam byli všichni. Tak přijď hlavně včas!“
 „Jasně. Hlavně ať není na cestě žádná kolona!“
 „Budeš tam prezentovat ten svůj nápad na úvodní vystoupení? Už jsme o tom mluvili s Markétou a ona taky byla nadšená.“
 „Kéž by k tomu byla vhodná příležitost! Ale pak mě taky všichni podpořte!“

B) V textu vyznačte jazykové prostředky, které jsou pro vyjádření těchto komunikačních funkcí využity. O svých řešeních diskutujte.

3 C) Rozdělte se ve třídě do tří skupin, vyberte si jednu z uvedených odrážek a na samostatný papír zapíšte příklady výpovědí, které plní dané funkce. O svých řešeních diskutujte ve třídě.

- přání, doporučení a rozkaz
- ocenění, hodnocení a návrh na změnu
- popis skutečnosti a vyjádření pocitů

Přečtete si následující otázky a vymyslete k nim vlastní odpovědi. Diskutujte o tom, jak se otázky liší podle způsobu odpovědi.

a) *Už jsi odpověděl na ten e-mail?* → _____

b) *V kolik hodin se sejdem?* → _____

c) *Co na to chceš říct?* → _____

126

JAZYK V KOMUNIKACI

4 Spojte typy tázacích vět s jejich definicí a ke každé otázce napište vlastní příklad. Příklady si společně zkontrolujte.

A) Otázka nevyžaduje odpověď, v promluvě neplní tázací funkci. př.: _____	1. otázka doplňovací
B) Na otázku lze odpovědět ANO/NE př.: _____	2. otázka řečnická
C) Na otázku je třeba odpovědět jinak než ANO/NE př.: _____	3. otázka zjišťovací

Odpověď: A) B) C)

Výpovědní formy

- **oznamovací věta** – užívá se ke sdělování informací (oznamovací nebo podmiňovací způsob) → intonace klesavá
- **tázací věty zjišťovací a doplňovací** (dále vylučovací, rozvažovací, řečnické) – užívají se ke zjišťování nebo doplňování informací různého druhu
  - zjišťovací otázky → intonace stoupavá
  - doplňovací otázky → intonace stoupavě klesavá
- **rozkazovací věta** – užívá se k příměření jedince k činnosti nebo nečinnosti (rozkazovací způsob) → intonace stoupavě klesavá
- **přací věta** – užívá se ke sdělování zájmu nebo přání (oznamovací nebo podmiňovací způsob, častým prvkem jsou částice) → intonace stoupavě klesavá

5 Napište ocenění/přání/doporučení/závazek tak, aby se v textu objevilo souvětí, větný ekvivalent, řečnická otázka a zjišťovací otázka. Své texty přednesete před třídou a dbejte na správnou intonaci.

MUSÍM TO DOKONČIT JEŠTĚ DNES!

Modalita
= vyjádření mluvčí/ho k obsahu výpovědi

- **voluntativní modalita** – mluvčí vyjadřuje:
  - **nutnost** (*Musíš to dokončit ještě dnes.*)
  - **možnost** (*Mohl to dokončit ještě dnes.*)
  - **záměr** (*Chtl to dokončit ještě dnes.*)
- **jistotní modalita** – mluvčí vyjadřuje míru jistoty s obsahem výpovědi:
  - *Asi / snad / doufám, že / možná to dokončí ještě dnes.*
  - *Bezpochyby / předpokládám, že / jistě to dokončí ještě dnes.*
- **postojově hodnotící modalita** – mluvčí vyjadřuje pozitivní/negativní hodnocení obsahu:
  - *Bohudík to dokončila ještě dnes.*
  - *Bohužel to nedokončila ani dnes.*

127

Úloha těsně spojená s teorií.

Rekapitulace (Teorie) – představuje shrnutí probíraného učiva a poskytuje základní orientaci v dané problematice. Teoretický výklad je zpravidla zpracován formou stručných bodových poznámek nebo odrážek, díky nimž jsou klíčové informace přehledně strukturované a snadno zapamatovatelné. Slouží především k upevnění hlavních pojmů a pravidel.

Modré úlohy (Trénink) – představují opakovací část, v níž si žáci a žákyně upevňují získané znalosti. Vedle běžných procvičovacích úloh často zahrnují také úlohy, které poskytují prostor pro tvorbu vlastních textů, úlohy označené hvězdičkou (tzn. složitější úlohy) nebo dlouhodobé aktivity, jejichž plněním si žactvo postupně osvojuje správné učící návyky.

STYL V KOMUNIKACI

7 STYL PROSTĚDĚLOVACÍ

OTÁZKY A CÍLE

Na jaké otázky budu hledat odpovědi:

- Čím se vyznačuje prostředělovací styl a při jakých příležitostech ho mohu uplatnit?
- Jak mi pomůže znalost prostředků prostředělovacího stylu v mé každodenní komunikaci?
- Jak být v komunikaci efektivní a dosahovat svých cílů?
- Jaké vyjadřování je vhodné v konkrétní komunikační situaci?
- Na co si dát v běžné komunikaci pozor a jak se vyvarovat běžných komunikačních chyb?

Jak jsem na tom:

25 %	50 %	75 %	100 %
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Co se naučím:

- Rozlišovat různé komunikační situace a volit v nich vhodné jazykové prostředky.
- Být efektivní v každodenní komunikaci a volit odpovídající komunikační strategii.
- Rozpoznat manipulativní techniky v komunikaci a umět se jim úspěšně bránit.
- Rozumět různým typům textů a jazykovým projevům.
- Vytvořit vhodné komunikáty ve vztahu ke komunikačnímu záměru (chat, zpráva, oznámení, e-mail, příspěvek, post, blog, reels).

Jak jsem na tom:

25 %	50 %	75 %	100 %
☐	☐	☐	☒ 25.5
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

137

Evaluační strana slouží k průběžnému sebehodnocení žactva. Vyučujícím může sloužit jako podklad pro reflexi výuky a pro plánování dalšího procvičování.

Procentuální škála (25 %, 50 %, 75 %, 100 %) vyjadřuje míru porozumění látce nebo zvládnutí dovednosti.

U každé otázky či cíle žáci a žákyně označí políčko odpovídající tomu, jak dobře podle svého aktuálního pocitu danému tématu rozumějí nebo jak zvládají uvedenou dovednost. Do vybraného políčka zapíší datum, kdy toto hodnocení provedli.

Přínos pro žactvo

- umožňuje sledovat vlastní pokrok
- podporuje práci s osobním portfoliem
- vychází z již osvojených dovedností

Výhody pro vyučující

- vede k aktivnímu zapojení žactva do výuky
- poskytuje dostatek materiálu na celé čtyři roky studia
- nabízí přehlednou a praktickou metodickou příručku
- umožňuje přistupovat k výuce moderním, ale i tradičním způsobem

Moderní pojetí výuky

- propojení jazykového učiva s praxí
- rozvoj klíčových kompetencí
- důraz na mezipředmětové vazby a rozvoj digitálních kompetencí
- podpora tvořivosti a motivace žactva

Flexibilní využití ve výuce

- moderní přístup (propojení jazyka a slohu, důraz na praktické využití)
- tradiční přístup (výklad a následné procvičování)
- možnost přizpůsobení práce s učebnicí a cvičebnicí na základě potřeb konkrétní třídy i stylu výuky

Bezpečné využívání AI v hodinách ČJ

Učebnice zahrnuje také úlohy, které žactvo vedou k práci s AI, kritickému zhodnocení výstupů a k případnému ověření pravdivosti informací. Práci s umělou inteligencí ve výuce je věnována samostatná kapitola.

Práce s informačními zdroji

Důraz je kladen na systematické ověřování zdrojů, ze kterých žactvo čerpá při plnění jednotlivých úloh. Práci s informačními zdroji je v učebnici věnována samostatná kapitola.